

SER legt knelpunten kinderopvang bloot maar pakt onvoldoende door

Het huidige systeem van kinderopvang is te complex en onvoldoende toegankelijk. Het primair onderwijs en de kinderopvang vinden dat de SER in het rapport *'Een kansrijke start voor alle kinderen'* de urgentie en knelpunten goed blootlegt, maar dat het aan een juiste aanpak ontbreekt. Hiermee laat de SER de kans voor een toekomstbestendig stelsel liggen. Terwijl het nú tijd is voor meer kansengelijkheid. Zodat alle kinderen van 0-13 jaar hun talenten kunnen ontplooiën, ook als hun ouders niet (allebei) werken. Bovendien maken de maatregelen uit het rapport het systeem onnodig complex. Zowel qua uitvoerbaarheid als voor ouders.

Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang (BMK) en de PO-Raad kunnen zich vinden in de analyse van de SER. Zo zijn zij positief over de geschetste toekomstvisie naar integrale voorzieningen van 0 tot 13 jaar en het streven naar kinderopvang als inclusieve voorziening voor alle kinderen. Ook vinden de belangenbehartigers van de kinderopvang en het primair onderwijs dat er een goede stap vooruit is gezet ten opzichte van het SER-rapport *'Gelijk goed van start'* uit 2016. Zo zijn alle sociale partners inmiddels voor een toegangsrecht van 4 tot en met 12 jaar, waar dat in 2016 nog niet het geval was.

Doe het in één keer goed

Over de voorgestelde maatregelen zijn de PO-Raad en BMK minder enthousiast. Bij de SER ontbreekt blijkbaar het gevoel van urgentie om al in deze kabinetsperiode de noodzakelijke maatregelen te nemen. De raad creëert in plaats daarvan een overgangperiode waardoor de manier waarop de kinderopvang is georganiseerd nog ondoorzichtiger wordt. De SER adviseert het kabinet om de toegang tot kinderopvang voor kinderen van 0 tot 4 jaar voor 2 dagen per week financieel toegankelijker te maken. Het advies spreekt ook over een onduidelijk stappenplan om de toegang gefaseerd uit te breiden tot en met 12 jaar, met voorrang voor kinderen met een achterstand. De vertegenwoordigers van het veld zijn echter absoluut geen voorstander van een herinvoering van het doelgroepenbeleid voor kinderen van 4-13 jaar. Het huidige doelgroepenbeleid voor 0-4 jarigen werkt segregatie in de hand, hier willen we juist vanaf. Daarnaast blijft het toeslagensysteem op deze manier bestaan, dit maakt niet alleen de inzage in tarieven onvoldoende transparant maar zorgt ook voor onnodige complexiteit voor ouders.

“Dat is zonde, want juist met dit rapport ligt er een goede basis om echt door te pakken”, aldus Anko van Hoepen, vicevoorzitter PO-Raad. “De kansenongelijkheid van kinderen neemt toe en dit begint helaas al op jonge leeftijd. Leerlingen met een achterstand halen dit op de basisschool maar moeilijk in. De SER maakt het in hun advies onnodig ingewikkeld. Doe het in 1x goed zorg dat alle kinderen de kans krijgen om zich te ontwikkelen. Dit vraagt nú om een brede herziening van het stelsel waarmee de basis wordt gelegd voor een eerlijker systeem.”

Loes Ypma (voorzitter Branchevereniging Maatschappelijke Kinderopvang): “Kinderen hebben maar één motor: ze zijn nieuwsgierig en ontwikkelen zich door samen te spelen en te ontdekken. Waarom heeft het ene kind wel en het andere kind geen toegang tot de kinderopvang, afhankelijk van het werk en inkomen van hun ouders? Het is juist

essentieel dat álle kinderen van 0 tot 13 jaar samen opgroeien en mee mogen doen aan de brede talentontwikkeling. Dat kan het beste met de scenario's van de SER met publieke financiering, waarbij de drempel van de ouderbijdrage verdwijnt en we de kinderopvangtoeslag volledig kunnen afschaffen. Het is tijd voor deze fundamentele verandering: de kinderopvang kan zóveel simpeler!"

Een door de overheid ingestelde Taskforce maakte al in 2016 in haar rapport "Tijd om door te pakken" dezelfde analyse als de SER en stelde heldere maatregelen voor, die de SER nu voor zich uitschuift.

Kwaliteit vereist een sterke basis

Het verbreden van de toegankelijkheid zorgt ook voor een kwaliteitsimpuls voor de BSO. Wanneer alle kinderen toegang krijgen worden de groepen stabiel. Jonge kinderen kunnen naar de BSO dichtbij school en voor oudere kinderen kan een beter en meer divers activiteitenaanbod plaatsvinden. Bijvoorbeeld door het creëren van BSO's rondom sport en cultuur, zodat dit voor ieder kind toegankelijk wordt en er meer keuzevrijheid voor kinderen en ouders ontstaat. De BSO krijgt op deze manier de mogelijkheid om haar rol voor brede talentontwikkeling waar te maken.

De personeelstekorten en de effecten van de coronacrisis zetten het onderwijs onder druk. Door een uitbreiding van de toegankelijkheid van de kinderopvang kunnen onderwijs en kinderopvang vanuit een gelijkwaardige samenwerking zowel het onderwijskundig programma als de brede talentontwikkeling vormgeven. Het biedt volop mogelijkheden om onderwijstijd en ontwikkeltijd af te wisselen en invulling te geven aan innovatieve samenwerkingsvormen tussen kinderopvang en onderwijs. Daarnaast creëert het mogelijkheden voor grotere arbeidscontracten die aantrekkelijk zijn voor ons huidige personeel, en met een aanzuigende werking op nieuwe medewerkers. Dit kan een bijdrage leveren aan een oplossing van de personeelstekorten in opvang en onderwijs.

Oproep aan kabinet: pak nu door!

Het advies van de SER biedt een goede basis voor een fundamenteel andere aanpak. Een aanpak die bijdraagt aan het verstevigen van de kansgelijkheid, de ontwikkeling van kinderen en een stabiele economische positie van het gezin. Ypma en Van Hoepen: "Dit gunnen wij echt ieder kind, dit is het moment, we kunnen nú het verschil maken voor toekomstige generaties door kinderopvang te zien als een investering in de toekomst van Nederland, die zich dubbel en dwars terugbetaalt. Ieder jaar dat we er niet in slagen om voor onze kinderen eenvoudige en toegankelijke kinderopvang te realiseren, doen we hen tekort. Wij zijn er klaar voor, we hopen de politiek ook!"